

## Decyzje Rady Europejskiej w sprawie polityki rozszerzenia

Marta Szpala

Rada Europejska nie podjęła decyzji o przyznaniu Serbii statusu kandydata do UE oraz rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą, pomimo pozytywnych rekomendacji Komisji Europejskiej. Obie kwestie będą rozpatrywane w późniejszym terminie. W przypadku Serbii pozytywna decyzja została uzależniona od oceny przestrzegania przez Belgrad porozumień zawartych z Prisztiną, w tym przede wszystkim zobowiązań dotyczących zintegrowanego systemu ochrony granic oraz współpracy z misją unijną EULEX i natowską KFOR. Kwestie te będą rozpatrywane przez Radę ds. Ogólnych 27–28 lutego 2012 roku, a przez Radę Europejską 1–2 marca. W przypadku Czarnogóry zgoda na rozpoczęcie negocjacji będzie zależeć od dodatkowego raportu Komisji o wdrażaniu reform w obszarze wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe. Kwestia ta będzie rozpatrywana w czerwcu 2012. Jednocześnie Rada podjęła bezprecedensową decyzję o przygotowaniu przez KE przeglądu prawodawstwa Czarnogóry pod kątem jego zgodności z unijnym *acquis* (*screening*). Dotychczas proces ten musiał być poprzedzony oficjalnym rozpoczęciem negocjacji.

### Komentarz

- Przełożenie decyzji dotyczących Serbii i Czarnogóry świadczy, że państwa UE coraz bardziej pryncypialnie traktują warunki stawiane państwom starającym się o członkostwo w UE, co może oznaczać znaczne wydłużenie procesu akcesji. Jednocześnie jednak będzie to szansa na poprawę jakości procesu transformacji w państwach ubiegających się o członkostwo w UE. Państwa te dotychczas mechanicznie przyjmowały prawo zalecane przez UE, niewielką wagę przywiązując do jego implementacji.
- Rada uzależniła dalsze postępy w integracji Serbii z UE od poprawy relacji na linii Belgrad–Pristina. Dotychczas państwa członkowskie unikały jednoznacznego powiązania obu kwestii. Zmianę przyniosła sierpniowa wizyta kanclerz Niemiec Angeli Merkel w Belgradzie, która uzależniła postępy Serbii w integracji z UE od polityki wobec Kosowa. Coraz bardziej nieustępliwa postawa Niemiec spowodowała, że w listopadzie władze serbskie powróciły do negocjacji z Prisztiną. Osiągnięto również porozumienie w jednej z najtrudniejszych kwestii, jaką jest wspólne zarządzanie granicą. Część państw członkowskich (zwłaszcza Niemcy) podejrzewała jednak, że działania Belgradu są jedynie przejściowym, taktycznym ustępstwem. Z tego względu domagano się odłożenia decyzji dotyczącej przyznania statusu kandydackiego, co ma umożliwić ocenę wdrażania

podjętych przez Serbię zobowiązań wobec Kosowa.

- Rząd serbski dąży do uzyskania statusu kandydata do UE przed zaplanowanymi na maj 2012 roku wyborami parlamentarnymi. W związku z tym najprawdopodobniej będzie się starał spełnić warunki postawione przez UE. Problemem może być jednak stabilizacja sytuacji na północy Kosowa, w regionie zamieszkanym przez mniejszość serbską, która sprzeciwia się wdrażaniu uzgodnień Belgradu i Prisztiny. W marcu UE zapewne będzie jednak bardziej skłonna do ustępstw, aby wzmocnić przed wyborami ugrupowania proeuropejskie.
- Bezprecedensowa decyzja o przeprowadzeniu *screeningu* przed oficjalnym rozpoczęciem negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą może przyspieszyć proces integracji tego państwa z UE. Może też otworzyć drogę do zastosowania podobnej procedury w stosunku do innych państw ubiegających się o członkostwo w UE. Wcześniejsze rozpoczęcie *screeningu* ułatwiłoby ocenę ich przygotowania do akcesji, odpowiednio ukierunkowało działania władz i dało pozytywny impuls dalszemu procesowi transformacji.